

EUROPESE KAMER STRAFRECHT

NIEUWSBRIEF

maart 2015

Deze nieuwsbrief is een uitgave van de Europese Kamer Strafrecht van de rechtbank Amsterdam. In de Nieuwsbrief vindt u een maandelijks selectie van de belangrijkste ontwikkelingen, jurisprudentie, annotaties, artikelen en andere publicaties op het gebied van Europees Strafrecht. Klik op de hyperlinks om naar de documenten te gaan. Neem voor vragen of opmerkingen contact op met de EKS via europesekamerstrafrecht@rechtspraak.nl¹.

Heeft u deze Nieuwsbrief doorgestuurd gekregen en wilt u hem rechtstreeks van de EKS ontvangen: [klik hier](#).

In deze Nieuwsbrief komen de volgende onderwerpen aan bod:

- [Artikel 5 EVRM, het recht op vrijheid](#)
- [Artikel 6 EVRM, het recht op een eerlijk proces](#)
- [Artikelen 7 en 8 Handvest en de Wet bewaarplicht telecommunicatiegegevens](#)
- [Artikel 10 EVRM, doorwerking bronbescherming](#)
- [Salduz-verweer, rechtsbijstand bij politieverhoor](#)
- [Het ne bis in idem-beginsel en het alcoholslotprogramma](#)
- [Overname tenuitvoerlegging strafvonnissen](#)
- [Korte signaleringen](#)

ARTIKEL 5 EVRM, HET RECHT OP VRIJHEID

EHRM 3 maart 2015, nr. 73560/12 (Constancia t. Nederland),² ontvankelijkheidsbeslissing

[Uitspraak](#)

Trefwoorden: artikel 5 EVRM, onrechtmatige detentie, tbs, weigering meewerken onderzoek

De klager is op 1 december 2006 een basisschool binnen gegaan in Hoogerheide met een keukenmes. In het klaslokaal heeft hij vervolgens een achtjarige jongen meerdere malen in zijn keel en nek gesneden en hem dood achtergelaten. Eiser is wegens doodslag veroordeeld tot onder meer tbs. Klager weigerde medewerking aan een onderzoek naar zijn geestesgesteldheid. Hij klaagt bij het Europees Hof dat er sprake is van een schending van artikel 5 lid 1 sub e EVRM, omdat de tbs is opgelegd zonder ondersteunend objectief medisch onderzoek. Het Hof overweegt dat het gerechtshof Arnhem de oplegging van tbs heeft gebaseerd op een veelvoud aan rapporten van eerdere onderzoeken door psychiaters en psychologen en op een rapport van een psychiater en een psycholoog dat gebaseerd was op het strafdossier en op de audio-opnames en audiovisuele opnames van de verhoren. Ook al waren de verschillende onderzoekers niet in staat een exacte diagnose te stellen, wel stelden zij allen dat de eiser ernstig gestoord was, hetgeen het gerechtshof versterkt zag door zijn eigen onderzoek van het dossier, meer in het bijzonder van de verwarde verklaringen van de klager. Het Hof accepteert dat het gerechtshof, geconfronteerd met de volledige weigering van de klager om mee te werken aan enig onderzoek naar zijn geestesgesteldheid, op basis van de verzamelde informatie bevoegd was te concluderen dat de klager aan een werkelijke geestesziekte leed en dat die ziekte, wat de precieze aard daarvan ook mocht zijn, van een dusdanige aard was, dat deze verplichte opsluiting vereiste.

Daarbij komt dat klager veroordeeld is voor een extreem gewelddadig delict waarvoor hij een gevangenisstraf en tbs heeft gekregen. Hoewel artikel 5 lid 1 EVRM een uitputtende lijst bevat van toegestane gronden van vrijheidsbeneming, sluit de toepasselijkheid van één grond niet noodzakelijk die van een andere uit. Artikel 5 lid 1 sub a EVRM is van toepassing op zowel de gevangenisstraf als de tbs. Wel is het zo dat vereiste band tussen de oorspronkelijke veroordeling en de maatregel inhoudende de tbs kan komen te ontbreken, indien de beslissing niet vrij te laten of opnieuw te detineren is gebaseerd op gronden die niet in overeenstemming zijn met de doelen van het veroordelende hof. Onder omstandigheden zal dan een aanvankelijk rechtmatige detentie veranderen in een willekeurige vrijheidsbeneming en dus niet meer in overeenstemming zijn met artikel 5 EVRM. Er is echter geen aanwijzing dat er in deze zaak nu al sprake is van een dergelijk geval.

Hieruit volgt dat de klacht kennelijk ongegrond is.

maart 2015

EHRM 24 maart 2015, nr. 11620/07 (Gallardo Sanchez t. Italië)

[Uitspraak](#)

Trefwoorden: artikel 5 lid 1 sub f EVRM, onrechtmatige detentie, vertraging uitleveringsprocedure

Klager verbleef in afwachting van zijn uitlevering ter fine van strafvervolgning aan Griekenland ongeveer één jaar en zes maanden in uitleveringsdetentie in Italië. Nadat ook het Italiaanse cassatiehof zijn verzoek om beëindiging van zijn

¹ Eerdere afleveringen van de nieuwsbrief kunt u raadplegen op:

<http://applicaties.rechtspraak.minjus.nl/wiki/Paginas/Europees%20strafrecht.aspx>.

² De klager is in Nederland beter bekend als Julien C.

detentie verwerpt, wendt hij zich tot het Europees Hof. Daar doet hij een beroep op artikel 5, lid 1 onder f van het EVRM en voert aan dat de duur van zijn uitleveringsprocedure buitensporig lang is gezien het gebrek aan complexiteit in zijn zaak. Het Hof oordeelt dat de detentie naar nationaal recht rechtmatig is geweest, maar dat dit niet automatisch betekent dat de detentie ook in overeenstemming is met artikel 5 lid 1 sub f EVRM. Indien de uitleveringsprocedure niet gepaard gaat met de vereiste zorgvuldigheid, is de detentie niet langer gerechtvaardigd in de zin van dit artikel. Het Hof moet aldus nagaan of de nationale autoriteiten al dan niet passief zijn geweest in de loop van de uitleveringsprocedure. Daarbij acht het Hof van belang dat het uitleveringsverzoek strekt tot strafvervolgning en niet tot tenuitvoerlegging van een straf. Omdat de strafprocedure in de verzoekende staat nog loopt, moet de opgeëiste persoon voor onschuldig worden gehouden. Zijn mogelijkheden om zich vanuit uitleveringsdetentie in de strafprocedure te verdedigen zijn beperkt, zo niet onbestaand. Bovendien mogen de autoriteiten van de aangezochte staat niet de merites van de strafprocedure beoordelen. Ook gelet op de eis van berechting binnen een redelijke termijn is daarom in geval van vervolgingsuitlevering extra zorgvuldigheid vereist.

Die zorgvuldigheid heeft hier ontbroken. Ten eerste was de eerste zitting van het hoger beroep vastgesteld op 15 december 2005, zes maanden nadat het verzoek om uitlevering naar het gerechtshof werd gestuurd en acht maanden nadat de klager in uitleveringsdetentie was geplaatst. Het Hof deelt niet de stelling van de regering dat de herhaalde verzoeken van klager om invrijheidstelling op zichzelf de vertraging in het proces kunnen rechtvaardigen. Het Hof wijst erop dat de zaak niet complex was. De taak van het gerechtshof was beperkt tot de analyse van het volgende: het toetsen van het uitleveringsverzoek aan de vereisten van het Europees uitleveringsverdrag, het verzekeren dat het ne bis in idem-beginsel en de dubbele strafbaarheid worden gerespecteerd en het uitsluiten dat discriminatoire of politieke redenen de basis vormen van de vervolging. Het Italiaanse recht staat in een uitleveringsprocedure een beoordeling van de aanwezigheid van ernstige aanwijzingen van schuld niet toe. Ten tweede deed het Hof van Cassatie er meer dan vier maanden over een arrest van een enkele pagina ter griffie neer te leggen waarin het Hof van Cassatie louter bevestigde dat het uitleveringsverzoek in de vereiste vorm was ingediend door de verzoekende staat en dat het Hof van Cassatie niet bevoegd was zich te buigen over de Griekse beschuldiging. De regering heeft geen redenen gegeven die een dergelijke vertraging kunnen rechtvaardigen. Aangaande het argument van de regering dat de klager het proces had kunnen versnellen door zich niet tegen de uitlevering te verzetten, overweegt het Hof dat zulk verzet in principe een verlenging van de detentie kan rechtvaardigen, maar dat dit de autoriteiten niet vrijpleit van elke ongerechtvaardigde vertraging in de gerechtelijke procedure.

Daarom concludeert het Hof dat, gegeven de aard van de uitleveringsprocedure, die strekte tot vervolging in een ander land, en gezien de niet gerechtvaardigde vertragingen in de gerechtelijke procedure, de uitleveringsdetentie niet rechtmatig was in de zin van artikel 5 lid 1 sub f EVRM en dat er daarom een schending is van dat artikel.

maart 2015

ARTIKEL 6 EVRM, HET RECHT OP EEN EERLIJK PROCES

Rechtbank Limburg 18 februari 2015, ECLI:NL:RBLIM:2015:2175³

[Uitspraak](#)

Trefwoorden: artikel 6 EVRM, niet-ontvankelijkheid OM, recht op eerlijk proces, huisrecht

Verdachte wordt ervan verdacht hennep te hebben geteeld. De politie treedt met machtiging het huis van verdachte binnen met als doel inbeslagneming van de middelen als genoemd in lijst II van de Opiumwet. De politie laat zich echter ook vergezellen door ambtenaren van de Belastingdienst. De verdachte wordt geconfronteerd met deze ambtenaren en wordt verzocht direct, ter plekke, haar bankrekening te tonen en ter zake te verklaren. De rechtbank oordeelt dat het binnentreden van de belastingambtenaren onrechtmatig is. De ambtenaren hadden geen zelfstandige bevoegdheid om de woning van verdachte binnen te treden en het was niet redelijkerwijs vereist (in de zin van artikel 8, tweede lid Awbi) dat de politie zich bij het binnentreden van de woning liet vergezellen door ambtenaren van de Belastingdienst. Ook de wijze van het verkrijgen van informatie wordt door de rechtbank onrechtmatig geacht. De informatie waarom de belastingambtenaren verzochten, zou ook in een later stadium nog beschikbaar zijn geweest, waardoor het niet noodzakelijk was die in het bijzijn van de politie te vorderen. De rechtbank komt daarom tot de slotsom dat door het gelijktijdig optreden van de politie en de belastingambtenaren in een strafrechtelijke – niet zijnde fiscale – context, waarbij de belastingambtenaren onrechtmatig zijn binnentreden en ter plekke zonder aankondiging ambtshandelingen hebben verricht, welke niet zijn omgeven met de waarborgen van een strafrechtelijk onderzoek, het recht van de verdachte op een eerlijk proces (artikel 6 EVRM) is geschonden. Daarnaast is ook het huisrecht van de verdachte geschonden. De rechtbank is daarom van oordeel dat zodanig met de belangen van verdachte is omgesprongen, dat genoemde schending dient te leiden tot niet-ontvankelijkheid van de officier van justitie.

maart 2015

ARTIKEL 7 EN 8 HANDVEST EN DE WET BEWAARPLICHT TELECOMMUNICATIEGEGEVENS

Voorzieningenrechter Rechtbank Den Haag 11 maart 2015, ECLI:NL:RBDHA:2015:2498⁴

[Uitspraak](#)

Trefwoorden: Handvest, telecommunicatiegegevens, bewaarplicht

³ Gepubliceerd op 16 maart 2015.

⁴ Zie ook de Korte signaleringen.

De eisers in deze zaak zijn Privacy First cs en de gedaagde is de Staat. Privacy First cs zijn organisaties die ten doel hebben mensenrechten, waaronder het recht op privacy, te beschermen. Privacy First cs vorderen in kort geding het buiten werking stellen van de [Wet bewaarplicht telecommunicatiegegevens](#) (hierna Wbt) en de Staat te verbieden gegevens, als bedoeld in art. 13.2a Telecommunicatiewet, op te vragen. De eisers voeren aan dat de Wbt in strijd is met Europese regelgeving en daarom niet in stand kan blijven. De Wbt implementeert de [Datarentierichtlijn](#) vrij letterlijk. Het Hof van Justitie heeft in een [eerdere uitspraak](#) geoordeeld dat de Datarentierichtlijn in strijd is met de artikelen 7 en 8 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en heeft de richtlijn met terugwerkende kracht ongeldig verklaard. De eisers zijn van mening dat de Wbt de artikelen 7 en 8 van het Handvest op gelijke wijze schendt als de Datarentierichtlijn.

De voorzieningenrechter stelt voorop dat de burgerlijke rechter een wet in formele zin alleen buiten toepassing kan verklaren, voor zover deze onmiskenbaar onverbindend is wegens strijd met eenieder verbindende bepalingen van verdragen of van besluiten van volkenrechtelijke organisaties (artikel 94 Gw). De ongeldigverklaring van de Datarentierichtlijn door het Hof brengt niet zonder meer mee dat de Wbt eveneens ongeldig is. De Wbt is door de ongeldigverklaring van de Datarentierichtlijn autonome wetgeving geworden die op de eigen merites moet worden getoetst, waarbij de overwegingen van het Hof moeten worden betrokken. Het geheel van relevante nationale wetgeving dient te worden betrokken bij de beoordeling van de vraag of de Wbt in overeenstemming is met de artikelen 7 en 8 Handvest. Het Handvest is van toepassing, omdat de Wbt een invulling vormt van Richtlijn 2002/58/EG (e-privacy) en een belemmering van het vrij verkeer van diensten meebrengt.

De rechtbank is het met Privacy First eens dat, naast het gedurende bepaalde tijd bewaren van gegevens, het gebruik van die gegevens een op zichzelf staande verdergaande inmenging is in de in artikelen 7 en 8 Handvest genoemde rechten. Dat een inbreuk daarop hoe dan ook ontoelaatbaar is, is de rechtbank het niet met Privacy First eens. Van belang zijn de noodzaak en effectiviteit van de bewaarplicht. De Staat heeft voldoende aannemelijk gemaakt dat bepaalde vormen van criminaliteit nagenoeg uitsluitend zijn op te sporen door het gebruik van historische telecommunicatiegegevens, uitgaande van het gegeven dat steeds meer criminaliteit op of met behulp van het internet wordt gepleegd. Uitgangspunt is dan ook dat de bewaarplicht noodzakelijk en effectief is. In de Wbt ontbreekt een voorschrift dat de betrokken gegevens op het grondgebied van de Europese Unie worden bewaard, terwijl het Hof zo een voorschrift van wezenlijk belang acht voor de bescherming van personen bij de verwerking van persoonsgegevens. Voorts dient de wetgeving objectieve criteria te bevatten ter begrenzing van de toegang van de bevoegde nationale autoriteiten tot de gegevens en het latere gebruik ervan. De voorzieningenrechter oordeelt dat de Wbt weliswaar een duidelijke afbakening biedt, omdat raadpleging van de gegevens is beperkt tot de opsporing en vervolging van strafbare feiten waarvoor voorlopige hechtenis is toegestaan of van terroristische misdrijven, maar deze categorie bevat eveneens strafbare feiten die niet voldoende ernstig zijn om de inmenging te rechtvaardigen. De Staat heeft aangevoerd dat niet lichtvaardig wordt overgegaan tot het opvragen van de gegevens, maar feit is echter dat de mogelijkheid daartoe wel bestaat en dat geen waarborgen bestaan om de toegang tot de gegevens daadwerkelijk te beperken tot hetgeen strikt noodzakelijk is voor de bestrijding van (enkel) ernstige criminaliteit. Het voorgaande klemt temeer nu er geen voorafgaande rechterlijke instantie of onafhankelijke administratieve instantie is. Het Openbaar Ministerie kan niet als zo een laatste instantie worden beschouwd. Dit alles leidt tot de conclusie dat de inbreuk op de artikelen 7 en 8 Handvest niet is beperkt tot het strikt noodzakelijke en dus als ontoelaatbaar dient te worden gekwalificeerd. De voorzieningenrechter oordeelt dat de Wbt onmiskenbaar onverbindend is.

maart 2015

ARTIKEL 10 EVRM, DOORWERKING BRONBESCHERMING

Hoge Raad 31 maart 2015, ECLI:NL:HR:2015:768

[Uitspraak](#)

Trefwoorden: schending staatsgeheim, artikel 98 Sr, artikel 10 EVRM, bronbescherming

De Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (hierna: AIVD) heeft aan de Landelijke Officier van Justitie Terrorismebestrijding een ambtsbericht uitgebracht. In dat ambtsbericht wordt gesteld dat de AIVD over betrouwbare informatie beschikt dat de verdachte (een medewerker van de AIVD voor wie uit dien hoofde een geheimhoudingsplicht geldt) en o.a. een journaliste van de Telegraaf zich schuldig hebben gemaakt aan schending van staatsgeheimen (artikel 98 Sr). Naar aanleiding van dat ambtsbericht is een opsporingsonderzoek gestart. Tijdens dat onderzoek is de telefoon van de journaliste afgeluisterd. De Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (hierna: CTIVD) acht het afluisteren van de telefoon van de journaliste niet proportioneel. De verdachte wordt veroordeeld wegens schending van art. 98 Sr. Het hof maakt gebruik van processen-verbaal betreffende opgenomen telefoongesprekken tussen de journaliste en verdachte. Het hof verwerpt de verweren inzake de niet-ontvankelijkheid van het OM en de onrechtmatige bewijsverkrijging en stelt daarbij voorop dat de wetgever de toetsing van de rechtmatigheid van het handelen van de AIVD heeft toebedeeld aan de CTIVD. De rechtmatigheidstoets is daarmee aan de strafrechter onttrokken. De strafrechter moet wel toetsen of voldaan is aan de eisen van een eerlijk proces. Het gerechtshof verwijst hierbij naar de criteria die hiervoor zijn ontwikkeld in het arrest [HR 5 september 2006, NJ 2007, 336](#). Het hof is van oordeel dat er geen sprake is van gevallen als in het hiervoor genoemde arrest. In cassatie wordt aangevoerd dat het gebruik van de genoemde processen-verbaal voor het bewijs inbreuk maakt op het recht op vrije nieuwsgaring en het bronbeschermingsrecht van de journaliste. Deze klacht faalt, omdat daaraan de onjuiste opvatting ten grondslag ligt dat de "bron" op gelijke voet als de journalist recht heeft op bescherming tegen onthulling van de identiteit van de bron en tegen het gebruik van de inhoud van uit afgeluisterde telefoongesprekken van journalisten afkomstige informatie. De

cassatieklacht dat art. 10 EVRM in dit geval in de weg staat aan vervolging of bestraffing faalt eveneens. Het oordeel van het hof dat de op verdachte rustende geheimhoudingsplicht – behoudens buitengewone omstandigheden – een overeenkomstig artikel 10, tweede lid, EVRM gerechtvaardigde beperking van het recht op vrije meningsuiting oplevert, is niet onjuist en is niet onbegrijpelijk. Dat de CTIVD het opnemen van gesprekken van de journalisten als disproportioneel heeft aangemerkt, hoefde het hof niet als zulke buitengewone omstandigheden aan te merken.

maart 2015

SALDUZ-VERWEER, RECHTSBIJSTAND BIJ POLITIEVERHOOR

Hoge Raad 10 maart 2015, ECLI:NL:HR:2015:543

[Uitspraak](#)

Trefwoorden: Salduz, artikel 125 lid 1 Sv, artikel 99 lid 2 Sv, doorzoeken, aanhouding

Bij doorzoeking van de woning van de verdachte is een vuurwapen aangetroffen. Bij het binnentreden van de woning van verdachte is verdachte naar zijn naam gevraagd en is hem de reden van het binnentreden medegedeeld. Ook zijn door de rechter-commissaris ter plaatse ordemaatregelen getroffen, betreffende een (tijdelijke) beperking van de bewegingsvrijheid van verdachte in zijn woning (art. 125 lid 1 Sv). Vervolgens is verdachte, nadat hem de cautie is gegeven, door een verbalisant kort bevraagd omtrent het aantreffen van het wapen. De raadsman van verdachte stelt met een beroep op de Salduz-jurisprudentie dat er sprake is van een situatie vergelijkbaar met een aanhouding en dat verdachte daarom in de gelegenheid had moeten worden gesteld om een advocaat te raadplegen alvorens hij bevraagd werd over het wapen. Nu dit niet is gebeurd, dient de afgelegde verklaring te worden uitgesloten van het bewijs. Het Hof deelt deze mening niet. De verdachte was niet aangehouden toen hij tijdens de doorzoeking van zijn woning was bevraagd door de verbalisant omtrent het aantreffen van het vuurwapen. Bij het afleggen van de verklaring door de verdachte heeft zich geen verhoorsituatie voorgedaan. Weliswaar heeft de rechter-commissaris de bewegingsvrijheid van de verdachte in zijn woning beperkt door op de voet van art. 125, eerste lid, Sv getroffen maatregelen, maar die maatregelen brachten niet mee dat de verdachte zich in een met een aanhouding vergelijkbare situatie heeft bevonden. De Hoge Raad verworpt het cassatiemiddel. Hij acht van belang dat de opsporende ambtenaar op grond van art. 99, tweede lid, Sv de verdachte tijdens een doorzoeking in de gelegenheid moet stellen zich over de in beslag genomen voorwerpen te verklaren. Aldus kan een inbeslagneming worden afgewend, indien blijkt dat de verdachte niets met die voorwerpen te maken heeft, zonder dat hij wordt bevraagd met betrekking tot een strafbaar feit. Een uitnodiging cf. art. 99, tweede lid, Sv vindt dus in beginsel niet plaats in het kader van een verhoor als bedoeld in art. 29 Sv, aldus de Hoge Raad. Volgens de Hoge Raad heeft het Hof vastgesteld dat de verdachte ten tijde van de bevraging door de verbalisant niet was aangehouden, dat bij het afleggen van de verklaring door de verdachte geen sprake was van een verhoorsituatie en dat de verdachte zich niet in een met aanhouding vergelijkbare situatie bevond. Dat oordeel is niet onbegrijpelijk. Het Hof heeft op grond van voorstaande geoordeeld dat de in het arrest van de Hoge Raad van 30 juni 2009, [ECLI:NL:HR:2009:BH3079, NJ 2009/349](#) geformuleerde regels niet gelden en dat het proces-verbaal van bevindingen van verbalisant voor het bewijs kan worden gebruikt. Dat oordeel geeft volgens de Hoge Raad niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en het is ook niet onbegrijpelijk.

maart 2015

HET NE BIS IN IDEM-BEGINSEL EN HET ALCOHOLSLOTPROGRAMMA

Hoge Raad 3 maart 2015, ECLI:NL:HR:2015:434

[Uitspraak](#)

Trefwoorden: ne bis in idem-beginsel, artikel 68 Sr, alcoholslotprogramma

De zaak gaat in de kern om het antwoord op de vraag of de omstandigheid dat het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen aan een bestuurder een alcoholslotprogramma (hierna: asp) heeft opgelegd, omdat hij heeft gereden onder invloed van een zodanige hoeveelheid alcoholhoudende drank dat een bepaalde drempelwaarde in het adem- of bloedalcoholgehalte is overschreden, gevolgen heeft voor de strafrechtelijke vervolgbaarheid van diezelfde gedraging. Het Hof oordeelde dat het Openbaar Ministerie niet-ontvankelijk is in de vervolging van de verdachte wegens het rijden onder invloed van alcoholhoudende drank (art. 8 WVV 1994). De A-G bij het Hof heeft daartegen beroep in cassatie ingesteld.

De Hoge Raad merkt bij de beoordeling van het cassatiemiddel ten eerste op dat artikel 68 Sr niet van toepassing is, omdat er geen sprake is van – kort gezegd – meerdere onherroepelijke beslissingen van de strafrechter. Wel bestaat er een sterke gelijkens tussen de strafrechtelijke vervolging enerzijds en de procedure die leidt tot oplegging van een asp anderzijds in gevallen als het onderhavige: beide vinden hun oorsprong in hetzelfde feit als bedoeld in de rechtspraak van de Hoge Raad (vgl. [HR 1 februari 2011, ECLI:NL:2011:BM9102, NJ 2011/394](#)). Ook komen de gevolgen van het opleggen van het asp en de van het instellen van een strafvervolgving te verwachten strafrechtelijke sancties in hoge mate overeen. Er doet zich hier dus een uitzonderlijke situatie voor die op gespannen voet staat met het, aan art. 68 Sr ten grondslag liggende, beginsel dat iemand niet tweemaal kan worden vervolgd en bestraft voor het begaan van hetzelfde feit. Art. 14, zevende lid, IVBPR, art. 4, eerste lid, Zevende Protocol EVRM en art. 50 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie⁵ zijn in het onderhavige geval niet van toepassing, maar daaraan kunnen wel elementen worden ontleend die van belang zijn voor dit geval. Uit de rechtspraak van het EHRM volgt dat niet doorslaggevend is of de wetgever een sanctie bestuursrechtelijk of strafrechtelijk heeft geregeld. Bij de toetsing aan art. 4 Zevende Protocol

⁵ A-G Hartevelt acht art. 50 Handvest wel van toepassing.

EVRM acht het EHRM van groot belang of er een voldoende nauwe samenhang tussen de bestuursrechtelijke en strafrechtelijke procedures is. Zo ja, dan leveren beide procedures één samenhangende reactie op het strafbare feit op en is van schending van art. 4 Zevende Protocol EVRM geen sprake. De Nederlandse wetgever heeft de samenhang tussen het asp en de strafvervolgning niet geregeld.

Bij de huidige Nederlandse regelgeving is daarom de strafvervolgning van een verdachte ter zake van het rijden onder invloed van alcoholhoudende drank in strijd met de beginselen van een goede procesorde in die gevallen waarin de verdachte op grond van datzelfde feit de onherroepelijk geworden verplichting tot deelname aan het asp is opgelegd. Die beginselen brengen in het hier aan de orde zijnde geval mee dat een inbreuk op het beginsel dat iemand niet tweemaal kan worden vervolgd en bestraft voor het begaan van hetzelfde feit, de niet-ontvankelijkheid van het Openbaar Ministerie in de strafvervolgning tot gevolg heeft. Het oordeel van het Hof is dan ook juist. Dit vervolgingsbeletsel geldt ook gedurende een tegen de oplegging van het asp lopende bezwaar- of beroepsprocedure. De Hoge Raad wijst er met het oog op strafzaken die inmiddels onherroepelijk zijn afgedaan op dat een en ander geen novum in de zin van de herzieningsregeling oplevert.

maart 2015

Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State 4 maart 2015, ECLI:NL:RVS:2015:622

[Uitspraak](#)

Trefwoorden: alcoholslotprogramma, artikel 3:4 Awb

Ook de Raad van State deed uitspraak over het alcoholslotprogramma (hierna: asp). Bij de Afdeling is een groot aantal zaken over het asp aanhangig waarin evenals in de onderhavige zaak door de betrokken bestuurder wordt betoogd dat de gevolgen van het asp voor hem onevenredig zijn. Artikel 3:4 Awb bepaalt dat gevolgen van een besluit niet onevenredig mogen zijn in verhouding met de met dat besluit te dienen doelen. Dit artikel is ook van toepassing op de onderhavige zaak. Het artikel waarin het opleggen van een alcoholslotprogramma is vastgelegd, maakt ten onrechte geen onderscheid tussen gevallen waarin ingrijpende gevolgen zich wel en niet voordoen en biedt het CBR geen ruimte om in de gevallen waarin deze zich voordoen een geïndividualiseerde afweging te verrichten. Aldus is voor die gevallen de evenredigheid van de opgelegde maatregel onvoldoende gewaarborgd. Dit heeft tot gevolg dat artikel 17, eerste lid van de Regeling maatregelen rijvaardigheid en geschiktheid in strijd is met artikel 3:4, tweede lid, Awb en derhalve onverbindend is. Dit betekent echter niet dat eerdere uitspraken waarin de Regeling wel verbindend is geacht, vatbaar zijn voor herziening in de zin van de Awb.

maart 2015

OVERNAME TENUITVOERLEGGING STRAFVONNISSEN

Conclusie A-G Spronken, ECLI:NL:PHR:2015:75

[Conclusie](#)

Trefwoorden: artikel 2 WOTS, juiste verdragsgrondslag

In deze WOTS-zaak maakt de A-G als handreiking voor de praktijk ambtshalve enige opmerkingen over de op grond van art. 2 WOTS vereiste verdragsgrondslag. De rechtbank heeft ten onrechte het Verdrag inzake de overbrenging van gevonnen personen (VOGP) als de in artikel 2 WOTS bedoelde verdragsgrondslag aangemerkt. België heeft namelijk in het verzoek tot overname van de tenuitvoerlegging van de straf het Europees Verdrag inzake de internationale geldigheid van strafvonnis (EVIG) als verdragsgrondslag aangewezen. Omdat Nederland en België beide partij zijn bij het VOGP en het EVIG, mag België de verdragsgrondslag aanwijzen (art. 22 lid 4 VOGP) en die aanwijzing is dan bindend ([HR 20 november 2007, ECLI:NL:HR:2007:BA7297](#)). Het VOGP is sowieso niet van toepassing, omdat dit verdrag ziet op de situatie dat de gevonnen persoon moet worden overgebracht, terwijl de betrokkene in de onderhavige zaak zich ten tijde van het Belgische verzoek al in Nederland bevond.⁶ Uit de stukken blijkt niet dat de betrokkene naar Nederland is gevlucht, zodat het Aanvullend Protocol bij het VOGP niet van toepassing is.

maart 2015

Hoge Raad 31 maart 2015, ECLI:NL:HR:2015:770

[Uitspraak](#)

Trefwoorden: artikel 44 lid 2 EVIG, verscherping strafrechtelijke positie, VI

De veroordeelde in deze WOTS-zaak is in België veroordeeld tot een gevangenisstraf van acht jaren. De Rechtbank Zeeland-West-Brabant heeft deze straf omgezet in een Nederlandse gevangenisstraf van 57 maanden. De rechtbank heeft aangenomen dat VI in België mogelijk is na 1/3 van de straf, maar heeft daarbij ook betrokken dat de VI-procedure ongeveer zes maanden in beslag neemt. Aangevoerd wordt dat de strafoplegging in strijd met art. 44, tweede lid, EVIG de strafrechtelijke positie van de veroordeelde verscherpt. De opgelegde straf duurt namelijk langer dan 1/3 van de Belgische straf.⁷ De Hoge Raad verwijst naar zijn rechtspraak inzake verweren dat door de omzetting van de buitenlandse straf de strafrechtelijke positie van de veroordeelde dreigt te worden verscherpt. Deze rechtspraak houdt in dat:

- de rechter zijn oordeel soms noodgedwongen moet baseren op de waarschijnlijkheid van de strafrechtelijke positie van de veroordeelde in het buitenland of in Nederland ([HR 9 november 1999, NJ 2000/334](#)) en

⁶ Zie bijv. HR 20 februari 2007, ECLI:NL:HR:2007:AZ5718.

⁷ 1/3 van acht jaar gevangenisstraf: 973 dagen; 57 maanden: 1140 dagen

- als zo een verweer wordt gevoerd de rechter moet laten blijken dat hij heeft onderzocht of de VI waartoe in de verzoekende staat zeker of met grote mate van waarschijnlijkheid zou zijn overgegaan, van dien aard zou zijn geweest dat de veroordeelde door de in Nederland opgelegde straf in een nadeliger positie zou zijn komen te verkeren voor wat betreft de daadwerkelijke duur van de detentie ([HR 16 december 1997, NJ 1998/369](#)).

De rechtbank heeft de waarschijnlijkheid van de strafrechtelijke positie van veroordeelde in België onderzocht. Gelet op de informatie van België, die inhoudt dat de VI-procedure “tamelijk langdurig (6 maanden, in de praktijk vaak meer)” is, acht de Hoge Raad het oordeel van de rechtbank dat geen sprake is van verscherping van de strafrechtelijke positie niet onbegrijpelijk.

maart 2015

KORTE SIGNALERINGEN

Artikel, C.J. Van de Heyning, 'Advies 2/13 van het Hof van Justitie: flinke stap terug voor toetreding Europese Unie tot Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens', *Nederlands tijdschrift voor Europees recht*, 2015-2, p. 55-61

[Artikel](#)

Trefwoorden: artikel 6 lid 2 VEU, fundamentele rechten, Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, Autonomie van het Unierecht, Ontwerpakkoord

maart 2015

Boekbespreking, M. Bergström & A. Jonsson Cornell, 'European Police and criminal law co-operation', *Ars Aequi*, 11/03/2015

[Boekbespreking](#)

Trefwoorden: internationale samenwerking, Verdrag van Lissabon, Europees strafrecht

maart 2015

Nieuwsbericht, 'Alcoholslot ter ziele', *NJB* 2015/535, nr. 10, p. 656

[Nieuwsbericht](#)

Trefwoorden: alcoholslotprogramma, ne bis in idem

maart 2015

Artikel, Tom Barkhuysen & Michiel van Emmerik, 'Alcoholslot exit', *NJB* 2015/543, nr. 11, p. 676-679

[Artikel](#)

Trefwoorden: alcoholslotprogramma, ne bis in idem

maart 2015

Artikel, Jeroen Kraan, 'Nederlandse bewaarplicht telecomgegevens geschrapt door rechter', *NU.nl*, 11/03/2015

[Artikel](#)

Trefwoorden: bewaarplicht, Handvest van de Europese Unie, persoonsgegevens

maart 2015

Nieuwsbericht, R.G.A. Beaujean, 'Minister: gevolgen buitenwerkingstelling bewaarplicht telecommunicatiegegevens', *Strafbureau LOVS*, 30/03/2015

[Nieuwsbericht](#)

Trefwoorden: bewaarplicht, Handvest van de Europese Unie, persoonsgegevens

maart 2015

Artikel, Nathalie Gloudemans-Voogd, 'Overwinning voor vertrouwelijkheid', *Advocatenblad.nl*, 11/03/2015

[Artikel](#)

Trefwoorden: bewaarplicht, Europees recht, persoonsgegevens

maart 2015

Wetgeving, 'Toegang tot een advocaat in strafprocedures', *NJB* 2015/487, nr. 9, p. 595-597

[Wetgeving](#)

Trefwoorden: toegang tot advocaat, recht informeren derde over vrijheidsbeneming, richtlijn 2013/48/EU

maart 2015

Artikel, Pınar Ölçer, 'Opinie: De bescherming van terugkerende veroordeelden als mensenrechtelijke positieve verplichting', *Ars Aequi* 2015/03, p. 202-205

[Artikel](#)

Trefwoorden: positieve verplichting, mensenrechten, resocialisatie

maart 2015

Nieuwsbericht, 'Nederlands rechtsstelsel scoort goed binnen EU', *Mr. Online*, 12/03/2015

[Nieuwsbericht](#)

Trefwoorden: Europese Commissie, rechtsstelsel

maart 2015

Artikel, Berber Lettinga, 'Recht doen aan alternatieve scenario's', *PROCES* 2015, p. 50-61

[Artikel](#)

Trefwoorden: alternatieve scenario's, geloofwaardigheid, aannemelijkheid

maart 2015

Artikel, Sander Janssen, 'De niet-verdachte burger in de bijzondere opsporing', *NJB 2015/544*, nr. 11, p. 680-684 [Artikel](#)
Trefwoorden: niet-verdachte burger, bijzondere opsporing

maart 2015

Artikel, Nanda Ros, 'Rechtseenheid in het vreemdelingenstrafrecht tussen de Hoge Raad en het Hof van Justitie van de Europese Unie?', *NJB 2015/547*, nr. 11, p. 688-689 [Artikel](#)
Trefwoorden: vreemdelingenstrafrecht, rechtseenheid, Hof van Justitie van de Europese Unie

maart 2015

Artikel, Jim Waasdorp & Aniel Pahladsingh, 'Naschrift', *NJB 2015/548*, nr. 11, p. 689-690 [Artikel](#)
Trefwoorden: vreemdelingenstrafrecht, rechtseenheid, Hof van Justitie van de Europese Unie

maart 2015

Samenvatting proefschrift, Bas de Wilde, 'Stille getuigen: het recht belastende getuigen in strafzaken te ondervragen', *BijzonderStrafrecht.nl*, 21/03/2015 [Samenvatting proefschrift](#)
Trefwoorden: getuigen, ondervragen, artikel 6 EVRM

maart 2015

Artikel, prof. mr. T.N.B.M. Spronken, *NBSTRAF 2015/65 n.v.t.*, 24/03/2015 [Artikel](#)
Trefwoorden: [EU-Richtlijn 2013/48/EU](#), Salduz-verweer

maart 2015

Nieuwsbericht, 'European Convention on Human Rights,' *Council of Europe*, 27/03/2015 [Nieuwsbericht](#)
Trefwoorden: Implementatie, EVRM, mensenrechten

maart 2015